

Alul-felül támad a víz, több mint százmillió forintba kerülne a felújítás

Életveszélyessé válhat a Fekete Ház

A hámló vakolat a beázáshoz képest csak esztétikai problémát jelent

Fotó: Miskolci Róbert

Szeged egyik legszebb árvíz előtti palotája a Fekete Ház, amit két évtizeddel ezelőtt nem megfelelően újítottak fel. Az épület beázik, a pincébe beszivárgó talajvíz pedig alulról kezdi ki a falakat – a megye egyik leglátogatottabb múzeuma így lassan életveszélyessé válik.

A szegedi Móra Ferenc Múzeum történelmi osztálya működik a Fekete Házban, amit a felújítás után 1985. április 4-én nyitottak meg a látogatók előtt. Az emeleten látható állandó kiállítás mellett népszerűek a földszinti időszaki tárlatok, az elmúlt években számos emlékezetes történelmi és képzőművészeti bemutatót rendeztek itt, például Erzsébet királynéról, az I. világháborúról, vagy épp. a proletárdiktatúra korszakáról.

– A pártfinanszírozás ellenére, a nyolcvanas években a felújítást végző építők trehányak voltak, sok pénzt lenyúltak. Valahonnan leszerelt használt radiátorokat tettek fel, ezért legalább ötven fűtőttest lyukadt ki a legvárthatlanabb pillanatban, elárasztva a kiállításainkat, raktárainkat – mondja Zombori István, a múzeum történelmi osztályának vezetője. – Az alultervezett kapacitású, rossz villanyvezetékeket sem lehetett javítani, ezért a ház teljes villamos rendszerét fel kell újítanunk. A legnagyobb gond mégis az, hogy a tetőt sem cserélték ki, csak javították. Ha jön egy zivatar, akkor a kollégáim felváltva rohagnak a nejlonnal letakart padláson, ami teli van már műanyag lavórokkal, gy-

A NÉVADÁSRÓL

Mayer Ferdinánd vaskereskedő megbízására a korszak jeles építész, Gerster Károly tervezte a Fekete Házat. Az épületet 1857-ben vette birtokba a család. A ház úrnőjének haláláig a város társasági életének egyik központja volt, sok neves személyiség megfordult benne. Az 1879-es árvíz után a Királyi Bizottság székhelyévé alakult, innen irányították a város újjáépítését. Az épület azért kapta mai nevét, mert eredetileg sötétbarna volt festve, ám ez a szín az évek során teljesen feketére változott, és a szegediek csak fekete házként emlegették.

refürdőtő kádakkal. Ha egy cseréphez hozzányúlunk, akkor tizenöt török el körülötte. Mihamarabb szükség lenne a cserépek, a tetőlecek és a gerendázat cseréjére, mert a múzeum számára ez létkérdés.

Nem elég, hogy az épület állandóan beázik, a kiállítótermekben, a műtárgybútorok, festmények,

szobrok számára raktárként is szolgáló dolgozószobákba is befollyik a víz, alulról is veszély fenyeget. A ház felújításakor ugyanis hozzá sem nyúltak a hatalmas, régi szeszepincéhez, amit még a gáz bevezetésekor töltöttek fel mindenféle szeméttel. Egy méter vastag földréteget már kihordattak, de állandóan betör a talajvíz, amit folyamatosan szivattyúzni kell. Az épület falai mára megpedeztek, felvizesednek. Ráadásul hajnaltól késő estig jár a Fekete Ház mellett a villamos, ami rázza az alávizesedett és lassan életveszélyes állapotba kerülő épületet. Zombori István szerint mindehhez képest az már csak aprócska esztétikai probléma, hogy a hámlik a külső festés. Ennek az az oka, hogy a felújításkor nem verték le a vakolatot, csak egy lefojtott, borszerű bevonatot képező épületfestéket vittek fel a külső falakra. A vízvezetést szolgáló csatornázás is bedugult.

Az összes hiba elhárítása 100-110 millió forintba kerülne. Szeged egyik legszebb árvíz előtti palotája, amit évente 25 ezer látogató keres föl – többen, mint a térség összes többi múzeumát együttvéve – a megyei önkormányzat tulajdona. A múzeum szakemberei szerint a városképi jelentőségű műemlék épület megmentéséért Szegednek és a megyének sürgősen össze kellene fognia.

HOLLÓSI ZSOLT

A Makkoserdő sort lezárták, ezért a magántulajdont használja a nép

Átjáró lett a garázssor

Hiába adott a város egy kis nyugalmat a Franciahögy lakóparkban élőknek azzal, hogy kizárta az átmenő forgalmat a Makkoserdő sorról a Körtöltés felé oda és vissza, az autóktól nem szabadulhatnak az ott élők. A legrövidebb utat választók ugyanis, mint a víz a hasadékokat, megtalálták azt a garázssort, amelyik a Tesco felé vezet.

A Franciahögy lakóparkban élők osztatlan közös tulajdona az a garázssor, amelyik jelenleg összeköti a Gömőri utat a Bartucz Lajos utcával. A kivitelező Reál Hungary Kft. a kohósallakkal feltöltött átjárót – közepén egy vízvezető árokkal – úgy adta át a lakóknak, védve a magántulajdont, hogy mindkét végénél egy kóddal működő félsorompót épített. A területre elvben csak az a 150 garázstulajdonos hajthatott volna be, aki ott saját gépkocsijával rendelkezik.

Az idilli helyzet azonban nem tartott sokáig. Azt követően, hogy bekövetkezett a várva várt forgalomkorlátozás, vagyis az önkormányzat az ott élők követelésére lezáratta a Makkoserdő sort, a forgalom erre a bizonyos keskeny garázssorra zúdult. A kivitelező szerint a lakók boldog-boldogtalannak – például taxisoknak – megadták a kódot, emiatt bárki használhatta. „Mi egy kóddal működő sorompót adtunk át – mondta el kérdésünkre válaszolva Lóbozár József, a Reál Hungary Kft. értékesítési vezetője –, ennek további kezelése a lakókra tartozik.” A lakók viszont azt állítják, hogy a sorompó csak jelképes szerepet tölt be, alkalmatlan arra, hogy lezárja az utat. Az ott élő Dorka Péterné elmondta, a

keskenyebb autók elérnek a félsorompó mellett. Ráadásul az egyiket már le is törték azok a rongálók, akik felfedezték maguknak a Tesco felé vezető rövidebb utat.

A tulajdonosok nemrégiben úgy döntöttek, hogy a garázssor közepén cölöpökkel állják útját a forgalomnak, azóta az átjáró zsákutcává vált. Ugyanakkor nem tudják, erre a lépésre volt-e egyáltalán jogosítványuk. „Mi védeni szeretnénk az érdekeinket – fogalmazott Dorka Péterné –, holott tudjuk, nem ez a tökéletes megoldás.” Egy másik tulajdonos, Tanács Zsolt azt is sérelmezi, hogy kohósallak borítja azt magántulajdonú utat, amit jelenleg mindenki használ, míg a forgalom elől lezárt „rendes”, aszfaltos utak – Makkoserdő sor, Sík Sándor utca – védeltséget élveznek. A földszinti és az első emeleti lakások ablakain nyáron bezúdul a por.

A lakók úgy gondolják, addig nem születet jó megoldás, amíg az illetékesek nem rendezik az egész környék közlekedését. Utólag úgy okoskodnak, a forgalomszervezőknek látniuk kellett volna, 700 lakás, több mint 2 ezer ember, plusz a Tesco közelsége fenekestül felforgatja a megszokott rendet. Vincze Tibor, az önkormányzat városfejlesztési irodájának vezetője elmondta, sajnálja, hogy ilyen helyzet állt elő, hiszen éppen az ott élők kérésére zárták le a Makkoserdő sort. A magántulajdonú garázssor védelmét a város – közpénzből – nem oldhatja meg. Csak javasolni tudja, hogy például egy automata kapuval állják útját azoknak, akik keresik az egérutat.

FEKETE KLÁRA

A lakók ideiglenesen lezárták a garázssort

Fotó: Gyenes Kálmán

Tehetségpártolók pályázata

A Tehetségpártolók Baráti Köre nyílt pályázatot hirdet azon 10 és 25 év közötti fiataloknak (Magyarország és a szomszédos országok területéről), akik valamely tudományterület iránt az átlagosat meghaladó módon érdeklődnek,

eddig munkájuk során kiemelkedő teljesítményt nyújtottak. A pályázaton a fiatalok részt vehetnek művészeti alkotásokkal is, néhány önállóan készített művet (rajz, festmény, vers, dal stb.) kell beküldeni. A benyújtás határideje:

2004. december 15. További információ: Tehetségpártolók Baráti Köre, 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21. Tel./fax: (1) 220-3462; 80-204-341, e-mail cím: titkar@tehetsegpartolok.hu., honlap: www.tehetsegpartolok.hu.

Beruházások egy szerethető faluért

Tizzasziget beköltözőkkel akar fiatalodni

Háromszáz-négyszáz betelepülővel szeretné növelni lakosainak számát Tizzasziget. Erre a község felújított iskolával, az új határátkelő miatt várhatóan élénkülő kereskedelemmel és több mint száz új, közművesített építési telekkel készül.

Hamarosan több mint 100 új, eladó, közművesített telek vár gazdára Tizzaszigeten. A község rendezési tervének megfelelően a falu melletti, önkormányzati tulajdonban lévő régi legelőt lakóteleknek jelölték ki.

– Még ebben az évben meghirdetjük eladásra ezeket az új portákat, s várjuk a Szegedről kiköltözőket is – mondta Bodó Imre, Tizzasziget polgármestere. – A szegedi Széchenyi tér és az itteni polgármesteri hivatal közötti távolság csúcsidőben is csak 20-25 perces út, a városi és az itteni telkek ára között mégis hatalmas a különbség. A tizzaszigeti ár a szegedinek a töredéke annak ellenére, hogy januártól az önkormányzat által értékesített telkekre 25 százalékos adót kell fizetni. Tizzasziget a következő év végére teljesen közművesített lesz, addigra a csatornázás is megtörténik, egyszerűen ideális lakóhelyet kínál az építkezni kívánó fiataloknak.

– Az általános iskola épületét renováljuk – jelentette ki Tizzasziget első embere –: az ablakok, ajtók szigetelése, két tanterem és

A felújított iskola pályáján délután is meccset játszanak

Fotó: Schmidt Andrea

új szertárak kialakítása után a külső homlokzat is megújul. Az újszentiváni polgármesterrel, Talpai Jánossal folynak az egyeztető tárgyalások a két település iskolájának közös fenntartásáról, de nem öszszefonásáról. A diákoknak nem kell ingáznunk, ellenben a padagógus, az igazgató valóban utazni kényyszerül. Az iskolák közös fenntartásának gazdasági okai vannak, de öszszefonástól nem kell tartani – hangsúlyozta a polgármester, aki szerint döntő

pillanathoz értek a község történetében. Abban reménykednek, a jelenlegi 1800 fős település 300-400 új lakóval bővül.

Megszűnik Tizzasziget zsák jellege: hamarosan a bánáti oldal és Magyarország közt éjjel-nappal határátkelő működik, az erre vonatkozó kormányhatározat már megszületett. Az átmenő forgalom ezzel ugyan megnő, ám ez a kereskedelemre jó hatással lehet. Ugyanakkor ez az átkelőhely csak a személygépkocsiké és az autó-

buszoké, tehát kamionok, teherautók ezentúl sem zavarják majd a tizzaszigetieket nyugalmaikat.

G. ZS.

KELLÉKEK

■ Egy település addig „élő”, amíg saját iskolát és óvodát működtet, ott helyben lakó házióvos praktizál és van temploma, plébánosa. E „kellékek” Tizzaszigeten adóttak.

Okmányiroda nyílik Sándorfalván

A jövő év elején nyit Sándorfalván az okmányiroda, amely három település lakosait fogadja majd. Így a dóciaknak és a szaty-maziaknak sem kell Szegedre utazniuk ügyeiket intézni.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A szegedi közgyűlés és a sándorfalvi testület is elfogadta azt a határozatot, hogy 2005. január 1-jétől kihelyezett okmányiroda működjön Sándorfalván. Darázs Sándor polgármester elmondta, az iroda létrehozását ők kezdeményezték. Az aliroda – amely teljes körű szolgáltatás nyújt a három falu lakosságának – mintegy 13 ezer embert lát majd el.

A nagyközség önkormányzata az irodahelyiséget a polgármesteri hivataltól mintegy nyolcszáz méterre található épületben alakítja majd ki. A határozat szerint biztosítani kell legalább két munkahelyet, valamint legalább 3 fős személyzetet, az aliroda által bonyolított ügyirat-szám alapján pedig Szeged további a költségvetésben megállapított normatív támogatást.